

ג ל י ר נ ר ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע

כ"ה

ערוכים בידי נחמה ליכוביץ

סנה ראטונה
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נטי מזרחי באמריקה

פ ר ש ת כ י ת צ א (תשב)

פרק כ"א

א. מה ההבדל בין דעה חז"ל המובאת ברס"י; בין דעת הרמב"ם במורה נבוכים ובין דעת הרמב"ן בטעם דין יפח?

רס"י: י"א ד"ה ולקחה לך לאטה, י"ב ד"ה ועסתה את צפרניה י"ג ד"ה והסירה את סמלת ד"ה ויטבה בביתך ד"ה ובכתה את אביה; י"ד ד"ה והיה אם לא חפצת, ד"ה לא תחעמר. ועיין גם דברי רבותינו המובאים ברמב"ן י"ב ד"ה ועסתה את צפרניה החל מן "וע"ד רבותינו, האומרים טהחל לכער יפיה" עד והנראה בעיניי".

רמב"ם: מורה נבוכים חלק ג. פרק מ"א; --- דין אשה יפח תאר. וידעת אמרם "לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע" ועם זה יש בכלל זאת המצוה מן המדות הטובות שצריך שיחנהגו בהם והוא, שאע"פ שבגור יצרו עליו ולא יוכל לסבול ולכוף את יצרו, צריך שיחזקו במקום נסחר והוא אמרו "אל תוך ביתך" ואין מותר לו שילחצנה במלחמה... עד שינוח אבלה ותקטן דאגתה ואין מונעין אותה מהחאבל ומן הבכי ולא מהמנע מן הרחיצה כמו שכתוב יבכתה את אביה ואת אמה, "כי לבעלי האבל מנוחה בבכיה ועוררים אבלם עד שיהלסו כחות הגוף מסבל המקרה ההוא הנפס כמו שלבעלי השמחה מנוחה במיני השחוק ומפני זה חמלה החורה עליה ושם הרטות בידה מכל זה עד שתלאה מן הבכי ומן האבל... וכן כל השלטים יום חזיק בחורחה בפרהסיא ואפילו בעבודה זרה ולא יחלקו עליה באמונה עד הזמן ההוא ועם זה, אם לא ישיבנה אל חקי החורה לא תמכר ולא יעבוד בה. הנה סמרה התורה קריבת המטגל, ואע"פ שהיא בקצת מדי ר"ל היוחה אז גויה עם זה אמר; "לא תחעמר בה חחת אשר ענייתה".

רמב"ן: י"א ד"ה אשה יפח תאר, י"ב ד"ה ועסתה את צפרניה ביחוד מן "לכך אני אומר, כי כל אלה מטפסי אבלות" עד ו"על דעת רבותינו" וכן הלאה מן "ועל דעתי אין הפנאי לחמול עליה" עד "וחתרצה בו".

ב. כיצד מפרשים שלט החכמים הנ"ל בהתאם למגמתם הכללית את פרטי הדינים? 1. והבאת אל תוך ביתך ועיין העמק דבר ד"ה אל תוך ביתך: לטון "תוך" מלמדנו כונה סניה בהבאת זו, שיכניסנה להנהגות ביתו ללמד מנהג יהודית קודם שתחגייר.

2. ועסתה את צפרניה. הערה: בתשובתך לטאלה א. עליך לבאר בקצור את מגמתם הכללית של שלט החכמים הנ"ל, בתשובתך לטאלה ב. את פרושיהם לפרטי הדין.

ג. לאיזו מטלט הדעות הנ"ל "טאלה א/ קרוב הראב"ע? קרא י"ב ד"ה והבאת אל תוך ביתך וגלחה ד"ה ועסתה, י"ג " והסירה את סמלת סביה ד"ה ובכתה ד"ה הירח ימים, ד"ה ועסתה, ד"ה את אביה ואת אמה עד "כאשר נטבית".

ד. באר את הבטוי ברס"י י"א ד"ה ולקחה לך לאטה: "לא דברה תורה אלא כנגד היצר הרע

ה. רס"י ד"ה סורר, ד"ה ומורה, ד"ה בן סורר ומורה.

ראב"ע " סורר ומורה ד"ה סורר ד"ה ומורה.

רשב"ם " מורה, ספורנו ד"ה סורר ומורה.

מה בין המפרשים הנ"ל בהגדרת המושג סורר ומורה?

2. מה בין רס"י לרמב"ן בטעם העונש המוטל על בן סורר ומורה?